

à

M. ALBERTO
GRAWERO IN GY-

mnasio Neërensi, de eodem articulo & si-
milibus controuersis, inter Theologos
Orthodoxos & Caluinianos, orthodo-
xam doctrinam profitente, proposita in
duobus distinctis colloquiis Kesmarci in
arce habitis, ad quæ Sebastianus Lamius,
Caluinista Kesmarcensis nihil solidi re-
spondere potuit: quorum vnum est habi-
tum 5. Decemb: Anno c15. 15. Vc.

alterum verò 29. Ianuarij. Anno

c15. 15. IV

Vbi simul monstratur, Caluinum tribuere Paulo
Apostolo, quòd non rectè intellexerit Prophetam
Dauidem, quando ei subtilem deflexionem tri-
buit, qua in re idem Sebastianus Cal-
uinum tutari voluit.

Ecclesiastici cap: 4.

Vsq; ad mortem certa pro iusticia, &
Deus expugnabit pro te inimicos tuos.

BARTPHAE.

1596.

Ex
Bibl. Com.
Széché-
nyi.
MÁSODI
A M. N. MUZEUMI
SZÉCH. ORSZ.
KÖNYVTÁRBOL

ERDÉLYI
MUZEUMI
KÖNYVTÁRA

Birkbeck Centre
CLUJ
UNIVERSITY

2
E VERENDO, CLA-

SSIMO ATQVE EXCELLEN-
tissimo Viro, D. Aegidio Hunnio, S. S. Theolog:
Dotori & Professore in celeberrima Vvitebergen-
um Academia celeberrimo, & Superintendenti

Ducatus Saxonici generali, pastoriq;
Ecclesiae vviteberg: dignissimo:

Nec non

E VERENDO ET CLA-

SSIMO VIRO, D. IOHANNI GE-
orgio Volckmaro, S. S. Theolog: Dotori & Pro-
fessori in florentissimo Vviteberg: Lycæo,

Dominis Mecænatibus & præceptoribus
meis colendis.

VAERATA ME QVIS, QVA
de causa ego hæc argumenta,
quæ in priuatis colloquiis
proposita sunt, publicum lu-
men conspicerem, & cur non po-
tius integra colloquia, quàm hæc nuda
argumenta consignarem? Is ad vtrumq;
sibi responsum habeat: quòd finito
colloquio Sebastianus Lamius il-
lipsum conscripserit, & spargere volu-
it inter suos fratres: (octo enim exem-
plaria describi curauit) sed mala fide:
misserat namq; illa argumenta, in quibus
me conuictum dixeram, sicuti cum hac

Aij

de

de re monui in posteriori colloquio. Quo
facto etiam facere non potui, quin illa ar-
gumenta præcipua consignarem, in qui-
bus satisfacere non potuit, vt ita ipsius
falsâ consignatio refutaretur, & simul o-
stenderetur, ipsi nullam factam fuisse in-
iuriam, quando sparsum fuit, illum (in
conscientia sua vacillantem) satisfacere
& suæ religionis rationem reddere non
potuisse. Hanc eandem ob causam non
integra conscripsi colloquia: quia tan-
tùm ipsius falsam consignationem refuta-
re volui, quod hac delineatione argumen-
torum tum quo ad **S E N S V M** (de verbis
non dico: impossibile enim est ea omnia
repetere) propositorum fieri posse mihi
persuasi: ideoq; ordinem in colloquio
obseruatum hîc obseruare neq; potuineq;
volui. Vobis autem, Reuerendi & Cla-
rissi: Viri, hanc velitationem inscribere
volui, quia & innumera beneficia & hanc
doctrinam verbo Dei firmatam à vobis
tanquam præceptoribus meis accepi: præ-
cipue autem ob aliam etiam causam tibi
Reuerende & Clariss: Domine Doctor
Aegidi Hunni Meccenas colende, quia
à **T. R. D.** ad hoc officium, quo iam fun-
gor:

3
gor, vocante Magnifico & Generoso D.
Gregorio Horwatho, aliter Stanfith, de
Gradecz, Domino in Neerer, aliter Stra-
fã &c. delegatus fui, vt videres, quam do-
ctrinam hic propugnem, & num satisfa-
cere coner ei, cui præfectus sum & à Ma-
gistratu meo & à R. D. T. Quæso, vt
R. V. D. hanc chartam, tanquam grati
mei animi indicium acceptare velint. B.
V. V. R. D. Strafæ aliter Neerer, Anno
c 10. 10. IV c. 8. Februarij.

BCU V. R. addictis: University Library Glou

M. Albertus Grawerus.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

ARGUMENTVM

primum colloquij primi.

QUODCUNQUE TANTVM Hæc in
 secundum quid est neces- nitio re-
 sarium accidens corporis, sponsa
 illud non requiritur ad sub fuerit e-
 sistentiam corporis simpli- xercitij
 citer, prout corpus est. gratia D.
 Generoso

Atqui locus tantum secundum quid, Gregorio
 est necessarium accidens corporis. Horwart:

Ergo non requiritur simpliciter ad aliter Sta-
 subsistentiam corporis, vt corporis. de Grade

Minor probatur: si enim locus sim- Dom: in
 pliciter & per se exigeretur ad subsistenti- Neerer,
 am corporis, prout corpus est, tum etiam &c.
 omne corpus esset in loco: quicquid e-
 nim alicui per se & simpliciter inest, id e-
 tiam omni inest (scilicet omnibus indi-
 uiduis vnius speciei, vel omnibus specie-
 bus vnius generis) vt docet Aristoteles
 libro 1. Post: Analyt: cap: 4. quia enim
 homo rationalis est, quatenus homo est,
 etiã omnis homo rationalis est. Atqui nõ
 omne corpus est in loco. Ergo non sim-
 pliciter & per se locus pertinet ad subsi-
 stentiam corporis, prout corpus est.

Minor probatur : quia cœlum est extra locum, vt patet tum authoritate summi Philosophi Aristotelis lib: 4. Physic: ca: 5. tum etiam ratione: quia enim locus est superficies corporis continentis, vt docet Arist: in lib: 4. Phy: cap: 4. & Philip: Melanthon in Physicis suis, extra cœlum nullus locus esse potest, cum extra cœlum nullum sit corpus continens, vt docet Aristoteles lib: 1. de cœlo, textu 100. & 97. cœlum namq; est vltimum corpus claudens totum mundum (est autem sermo de vltima spæra) & certè cum non detur progressus in infinitum, vt docet Aristoteles passim in Physicis, tandem erit vltimum corpus, supra quod non potest esse aliud corpus continens, & hoc ipsum vltimum corpus claudens, non poterit esse in loco, cum supra illud non possit esse superficies corporis continentis: aliàs enim supra vltimum corpus continens esset adhuc aliud corpus continens, quod absurdum. Ex his manifestum est, quòd locus tantum eatenus sit necessarium corporis accidens, quatenus naturaliter à superficie corporis continentis circumscribitur: qua conditione sublata, etiam
corpus

5
corpus extra locum esse potest. Cœlum enim extra locum est, & tamen verum corpus manet, Quibus positus sic argumentor:

Quicquid subsistit ἐν τῷ λόγῳ, seu persona Filij Dei, illud ipsum, quatenus subsistit in λόγῳ seu persona Filij Dei, subsistit in non loco. Hic incipit primū argumentum Sebastianiano oppositum.

Atqui humana natura Christi subsistit ἐν τῷ λόγῳ, seu persona Filij Dei.

Ergo humana Christi natura, quatenus subsistit in λόγῳ seu persona filij Dei, subsistit in non loco.

Maior est satis manifesta: quia in λόγῳ deest causa, ob quam corpus solet esse in loco: λόγῳ enim seu persona filij Dei, non est superficies corporis continentis (esset enim aliàs res corporea) ideoq; nec locus est, siue Physicus siue metaphysicus: necq; vlla loca sunt in λόγῳ siue physica siue metaphysica. Si itaq; λόγῳ non est locus, erit non locus. Esset autem λόγῳ locus, si in λόγῳ subsisteret humanitas Christi tanquam in loco.

Minorem credo neminem nisi Nestorianum negaturum: si enim humanitas Christi non subsistit in persona filij Dei,

A v aut

aut planè non subsistet, aut subsistet extra personam filij Dei. Si extra personam filij Dei, quomodo personæ filij Dei personaliter erit vnita, & quomodo quæso in Deum assumpta erit, vt loquitur D. Athanasius in suo Symbolo?

Ad hunc Syllogismum Sebastianus nihil solidi respondit, imè planè nihil nisi hoc: Quòd si corpus Christi illocale fit (Syllogismum autem interea non dissoluit) fore infinitum. Negavi consequentiam, & dedi instantiam de Angelis, qui sunt illocales, non tamen infiniti: & de cælo, quod illocale est: nec tamen infinitum. Subieci autem: existimare forsàn Sebastianum, si omnipræsens statuatur, statui simul infinitum: affirmavit, afferendo hanc causam, quòd omnipræsens & infinitum sint relata.

Secundum Argumentum.

EX hac responsione sic argumentatus fui: Vnum relatum non potest esse alterum, vt pater quatenus pater, non potest esse filius.

Atqui omnipræsens & infinitum, ex tua sententia sunt relata.

Ergo

Ergo vnum non potest esse alterum:
 & per consequens, quod est infinitum
 non potest esse omnipræsens, & vice ver-
 sa, quod est contra ipsum Sebastianum.

Respondit Sebastianus: non esse e-
 andem rationem relatorum, adducendo
 exemplum de duobus amicis: ad quod
 respondi: illud exemplum meam senten-
 tiam confirmare, hoc pacto: Sint duo a-
 mici, qui se mutuò vt relata respiciant: hic
 certè vnus amicus non potest esse alter a-
 micus, aliàs enim vnum indiuiduum es-
 set alterum indiuiduum, quod absurdum:
 licet interim rectè dicam, quòd vnus ami-
 cus sit alterius amicus. Stat itaq; inui-
 ctus adhuc meus Syllogismus, ex ipsius
 responsione deductus: quem resolvere
 non poterit, nisi reuocauerit priorem re-
 sponionem, quòd nimirum omnipræsens,
 & infinitum sint duo relata.

Tertium Argumentum.

Hinc progressi ad omnipræsentiam
 carnis Christi, in cuius patrocinium,
 sic argumentatus fui:

Si totus Christus adest in hisce terris,
 & totus non est sine humanitate, sequi-

tur etiam humanitatem Christi adesse in his terris.

Atqui totus *Christus* adest in hisce terris, & totus non est sine humanitate.

Sequitur igitur etiam ipsius humanitatem adesse in hisce terris.

Ad huius Syllogismi præmissas, quando *Sebastianus* respondere debebat, dedit hanc *ἐνστασιον*: Si totus *Christus* est passus, & totus non est sine Deitate, sequitur etiam Deitatem esse passam. Sed totus *Christus* est passus, & totus non est sine Deitate. Ergo sequetur etiã Deitatem esse passam. Respondi, non esse parem conditionem huius Syllogismi & mei: in hoc namq; committitur fallacia causæ, in consecutione maioris propositionis, quod non fit in meo: meus loquitur de præsentia: hic autem de passione. Præsentia autem & passionis non est eadem ratio. Quando de præsentia totius *Christi* loquimur, necessum est, ut ubi vna est, ibi etiam altera sit natura: aliàs enim fiet separatio naturarum: si enim sola diuinitas filij Dei, hic in terris est, humana autem natura non adest hic in terris, nonne hic in terris separabitur humana natura à diuina.

diuina. Neq; sufficit, te dicere, esse ean-
dem diuinitatem filij hinc in terris, & in
cælo: hinc enim adhuc sequitur eandem
totam filij diuinitatem in cælo quidem
esse vnitam humanitati Christi, hic in ter-
ris verò non esse vnitam: quomodo enim
hic in terris vnita esse posset humanæ na-
turæ, cùm hic in terris humana natura,
iuxta tuam sententiam, non adsit? &
quomodo igitur hic in terris λόγος pote-
rit esse incarnatus, cùm caro Christi hic
in terris, te teste, non adsit? verè igitur hic
in terris erit excarnatus. Longè verò a-
lia est ratio passionis: hæc enim quando
tribuitur toti Christo, determinari ta-
men potest, iuxta alteram naturam, vt in-
terea non sequatur separatio naturarum,
sicuti hæc determinatio expressè legitur
1. Petri: 4. Christus est passus carne:
qualis determinatio de præsentia in scri-
pturis nusquam reperitur: nusquam e-
nim legitur, Christus adest in his terris
sua diuinitate. Licet itaq; Christo tri-
buatur passio secundùm alteram natu-
ram, interim tamen non sequitur, vel se-
paratio naturarum, vel tantùm dimidium
Christum esse passum: quamuis enim di-
uinitas

uinitas non patiatur, tamen hanc passionem diuinitas Christi sibi appropriat, appropriando & assumendo humanam naturam, ut ita passio ad totum Christum sit referenda. Cum itaque diuersa sit ratio presentiae & passionis Christi, quilibet videre poterit, quod non idem colligere possimus de passione, quod de presentia.

NB.
Hæc ex-
tra collo-
quium de
claratio-
nis causa
addita.

(Quia verò hoc est fortissimum argumentum contra nostros Aduersarios, pauca hic adiiciam, quæ licet tum omni ex parte in colloquio non fuerint addita, plenius tamen eandem sententiam ibi propositam ac inconcussam declarant: sicuti totus Socrates dicitur bibere vinum, quamuis tantum secundum corpus bibat, & non secundum animam, & tamen neque corpus Socratis separatur à sua anima, neque tantum corpus Socratis vel dimidius Socrates dicitur bibere vinum, sed totus: bibitio enim hæc ad totum Socratem pertinet, quia & hoc corpus est proprium Socratis, & hanc bibitionem anima Socratis sibi appropriat, imò eam iuuat & promouet: ita etiam totus Christus pati dicitur, quamuis secundum carnem tantum patiatur: & tamen neque hu-
manitas

humanitas Christi separatur à Deitate, neq̄
 humanitas tantum passa dicitur, sed to-
 tus Christus: passio enim hæc ad totum
 pertinet Christum, quia & hæc caro pro-
 pria est ἡ λέγουσιν & λέγουσιν hanc passionem
 sibi appropriat, assumendo carnem in per-
 sonam suam, & vires carni suæ submini-
 strando, vt hanc passionem sustinere que-
 rit. Ex quibus patet atq̄ liquet, quomo-
 do passio tribuatur toti Christo, secun-
 dum alteram naturam, vt tamen neq̄ se-
 pararetur vnio, neq̄ dimidius dicatur esse
 Christus passus. De præsentia verò lon-
 ge alia est ratio: sicuti enim præsentia to-
 ti Socrati attribui non potest, ita vt non
 simul tribuatur corpori & animæ, quo-
 rum alterum si non adsit, totus Socrates
 non est (quando enim dico, totus Socra-
 tes hic adest, rectè etiam colligo, ergo cor-
 pus & anima Socratis hic adsunt) ita e-
 iam præsentia toti Christo tribuitur, vt
 etiam necessariò tribuatur vtriq̄ naturæ:
 cum enim totus Christus constet duabus
 naturis, & quidem ita, vt si alterutra absit,
 non sit totus Christus, quomodo totus
 Christus adesse poterit in hisce terris, nisi
 etiam adsit vtraq̄ natura in hisce terris?

Diui-

Diuinam naturam esse in his terris, non negabis: atqui illa sola non constituit Christum, sed tantum est pars Christi. Si itaq; in his terris non tantum adest pars Christi, sed totus Christus: etiam in hisce terris non tantum adest diuina natura, quæ ^{in se} tamen est pars Christi, sed et humana Christi natura: his enim duabus presentibus, præsens etiam est totus Christus, qui ex illis duabus naturis constat. Atque sic apparet luculentissimè, quomodo præsentia in his terris Christo non possit tribui tantum secundum vnâ naturam, vt non sequatur diuulsio seu separatio naturarum in his terris. Quilibet etiam videt discrepantiam passionis & præsentia Christi. Hisce omnibus positis de præsentia Christi in his terris, sic argumentor:

Quandocunq; Christo aliquid tribuitur secundum vnâ naturam duntaxat, ita vt sequatur separatio naturarum: tum id non secundum vnâ naturam, sed secundum vtramq; tribuendum est Christo.

Sed quandocunq; præsentia in hisce terris tribuitur Christo secundum vnâ duntaxat

untaxat naturam, tum sequitur separatio
naturarum.

9

Ergo quodcumq; præsentia in his
erris tribuitur Christo, tum tribuenda est
non secundum vnã, sed secundum v-
ramq; naturam.

Maior est ἀξιόπιστος, ex Euangelio Io-
hannis cap: 1. Verbum caro factum est.
& Hebr: 2. Assumpsit semen Abrahamæ.

Minor hæctenus est probata. Hæc de-
clarationis loco in parenthesi dicta sunt)

Syllogismum propositum quando dis-
soluere non poterat, obiicit contra no-
stram sententiam hoc modo: Si omni-
præsentia est communicata, etiam æter-
nitas est communicata, & per conse-
quens, caro Christi erit æterna.

Respondi, non eandem esse rationem
omnium proprietatum Dei, quando con-
siderantur quo ad extra: dupliciter enim
considerari possunt proprietates Dei seu
diuinae naturæ, vel quo ad intra, & sic
nulla ratione distinguuntur: vel quo ad
extra, respectu creaturarum, & sic τῷ λόγῳ
distinguuntur: sicuti enim aliud est dam-
natio, aliud saluatio, ita etiã aliud est iusti-
tia Dei & aliud misericordia Dei, quando
quo ad extra considerantur: sua miseri-

B

cordia

cordia enim nos saluat: neminem verò eadem damnat: quæ distinctio etiam ex Augustino colligi potest, quando distinguit inter opera Dei quo ad intra, & quo ad extra. Hic me accusabat Sebastianus, quòd falsò allegarem auctoritatem Augustini, qui loquatur non de proprietatibus, sed de operibus Dei seu Trinitatis, & vocet opera Trinitatis quo ad extra indiuisa, quo ad intra autē diuisa. Hic quando dixi, D. Sebastiane, tu non percipis fundamentum meæ solutionis & allegationis, interrupit colloquium, petendo, vt in aliud differretur tempus, quod factum est.

ARGUMENTVM PRIMVM secundi colloquij.

Quæsiui ex quodam studioso Heidelbergensi (qui tum primum venerat ex illa Academia) num Paræus adhuc esset in viuis? annuit: Num expectaret etiam responsionem D. Doctoris Hunnij? affirmauit: respondi: Sat solidam habebit, & citius respondisset, nisi & pluribus negotiis fuisset impeditus, & plures aduersus illum scripsissent: scripsit enim aduersus eum Pistorius, Huberus, Paræus, &c.

Ibi

Ibi ille studiosus: Non ex multitudine scribentium aduersus illum iudicandum est: sed ex grauitate rerum, & certè vnicus Paræus sufficeret. Respondi: vix credo: verùm ego nihil dicam de hac re, hoc solum miror, quòd Calvinus ipsum Paulum reprehendat, quando ipsi subtilem deflexionem tribuit. Hic Sebastianus ordiebatur: certe ob id simpliciter reprehendi non potest aliquis, si quis præter aliorum sententias commodiorem inuenire velit. Ibi cùm videbam Sebastianum sumere patrociniū Calvinī, sic argumentatus fui:

Quicumq; subtilem deflexionem tribuit Apostolo Paulo in declarandis Prophetarum sententiis, ille corrigit ipsum Spiritum sanctum, qui per Paulum est locutus.

Calvinus super Ps. 68. Item super Ps. 8. affir-

Sed Calvinus tribuit Apostolo Paulo subtilem deflexionem in declarandis Prophetarum sententiis.

mat, Paulum id quod alio sensu dictum erat ad suum propositū deflectere

Ergo Calvinus corrigit ipsum Spiritum sanctum.

super 19.

Respondit Sebastianus: esse fallaciam secundum quid: Calvinum non simpliciter hoc tribuere Paulo, sed secundum

inquit, quod E-
uāgelistę
intempe-
stiuę tra-
hant Psa:
22. Item
quod ne-
gligant
figuram
& a genui-
no sensu
discedāt.
Item su-
per 3. cap:
Gene: in-
quit, ab
illis vio-
lenter tor-
queri ver-
bum se-
minis
qui id sin-
gulariter accipiant. Atq; hoc facit Paulus Gal: 3. quod tamen negat Calvinus super Epist: Gal: 3. & Paulus expressę dicit: Non in multis, sed in vno.

quid, secundum literalem sensum nimi-
rum, qui colligatur ex Hebræo textu: &
quod aliquis aliter Paulum possit intelli-
gere. Data hac responsione sic argumen-
tatus fui.

Qui secundum quid tribuit Paulo
subtilem deflexionem, is secundum quid
corrigit Spiritum sanctum. Sed illud fa-
cit Calvinus. Ergo secundum quid cor-
rigit Spiritum sanctum. Nec sufficit te
dicere, alium potuisse aliter secundum li-
teralem sensum & Hebræum textum in-
telligere Paulum, tum enim non ipsi Pau-
lo, sed alij hoc vitium erat tribuendum.
Ibi Sebastianus: Non volo omnia verba
Caluini defendere. Hic apparet egregius
fructus Calvinianę doctrinę: oculatio-
res enim se putant ipso Apostolo Paulo, vt
nihil dicam de Christo. Mirum itaq; non
est, si nos Lutheranos ruditatis arguant.

Atq; hoc facit Paulus Gal: 3. quod tamen negat Calvinus super Epist: Gal: 3. & Paulus expressę dicit: Non in multis, sed in vno.

Secundum Argumentum.

Repetij quendam Syllogismum prio-
ris colloquij, qui talis est:

Vnum

M

Vnum relatum non potest esse alterum : vt pater quatenus pater, non potest esse filius. Atqui omnipræsens & infinitum, iuxta tuam sententiam, sunt duo relata. Ergo vnum non potest esse alterum, & per consequens, quod est infinitum non potest esse omnipræsens.

Vicissim obiecit, non esse eandem rationem omnium relatorum, afferendo idem exemplum de duobus amicis : ad quod respondi (quod autem tùm in duobus putaminibus ostendi, iam ostendam in literis) sint duo amici, vnus A. alter B. sint etiam duo relata : hic licet amicus B. sit amici A. amicus, tamen amicus B. non est amicus A. & vice versa. Hic respondit Sebastianus nihil aliud, quàm se non esse adeò perfectum Logicum, &c.

Tertium Argumentum.

Quando Sebastianus repetebat, me falso allegasse Augustinum, dixi inter alia, & cur tu Domine Sebastiane adeò insignem iniuriam facis Iacobo Andrææ, quando ipsi in tuo scripto tribuis : sensisse illum, quòd Christus in die Ascensionis ne ad latum vnguem discesserit à terra :

B in quæ

quæ accusatio est falsissima, committis enim fallaciam compositionis & diuisionis: adiicit enim Iacobus Andreae, quòd Christus ne ad latum unguem discesserit à terris, quò veniret ad Patrem: hæc posteriora verba tu omittis, in quibus exprimitur causa, cur sic loquatur: verissima autem est hæc sententia Iacobi Andreae: quia Christus ne ad latum unguem discessit à terris in sua Ascensione, propter hanc causam, vt veniret ad Patrem: Pater enim iam fuit in terris, imò fuit in ipso Christo & Christus in illo. Interim tamen non negat Iacobus Andreae, quòd ob aliam causam Christus in sua Ascensione, reuera localiter discesserit à terris.

Quartum Argumentum.

QVando Sebastianus obiiciebat, Theologos nostros inuicem sibi contradicere, obieci Antilogiam Pecelij & Ursini; quorum hic in colloquio Maulbrunnensi, concedit omnipotentiam datam esse humanæ naturæ, ille verò negat in objectionibus suis Theologicis. Respondet Sebastianus, committi fallaciam à dicto secundùm quid: Pecelium namq; non
simpli-

simpliciter affirmare, personæ ἢ λόγος data
 tam esse omnipotentiam (vbi interea ap-
 paret quòd non conciliauerit hos duos :
 sed tantum defendat sententiam Pezelij)
 sed personæ, quatenus missa est. Verùm
 ego missa hac responsione, quæ planè Ar-
 riana est, contra sententiam Pecelij sic
 obieci :

Secundùm quam naturam Christus est
 filius hominis, secundùm eam etiam data
 est Christo omnipotentia : quia æterna
 potestas data est filio hominis, vt legitur
 Dan: 7.

Sed Christus secundùm carnem est
 filius hominis, vt docet Paulus Rom: 1.
 Ergo Christo secundùm carnem data est
 omnipotentia.

Negabat Sebastianus me loqui cum
 scriptura, & interturbabatur ita hic sermo
 aduentu alterius cuiusdam. Num autem
 locutus fuerim absq; scriptura, patet ex i-
 pso Syllogismo.

Quintum Argumentum.

Repetebatur Syllogismus de illocali-
 tate corporis Christi :

Quodcunq; subsistit in illocali, illud
 etiam est illocale.

Sed corpus Christi subsistit in illocali, videlicet in λόγῳ.

Ergo etiam corpus Christi eatenus est illocale.

Respondit Sebastianus: Quodcumque subsistit in spirituali, est spirituale. Sed corpus Christi subsistit in spirituali. Ergo corpus Christi eatenus est spirituale. Respondi non esse eandem rationem utriusque Syllogismi, meus enim de presentia seu existentia loquitur: ipsius autem de essentia: ideoque etiam fit, ut maior propositio Syllogismi mei sit vera: quia quando corpus Christi subsistit in illocali, tum eatenus ibi tollitur locus tanquam externum accidens corporis Christi: deberet enim aut illud ipsum illocale esse locus, aut in isto illocali esse locus, si corpus Christi eatenus esset in loco, quatenus subsistit in illocali.

Cum autem neutrum horum sit, tollitur causa, ob quam corpus Christi deberet esse locale. Maior autem propositio Syllogismi Sebastiani est falsa: quia non agit de existentia & externo accidente quodam: sed de essentia corporis Christi, que non tollitur quatenus subsistit in spirituali: non

li: non tollitur enim causa ob quam corpus Christi deberet esse eatenus corporeum: subsistentia enim illa in spirituali non adimit ipsam essentiam corporis, sicuti subsistentia in illocali tollit localitatem corporis Christi: vt autem magis tollatur ambiguitas sic argumentor:

Quodcumq; subsistit in non loco, illud eatenus subsistit extra locum.

Sed quando corpus Christi subsistit in λόγῳ, subsistit in non loco: λόγῳ enim locus non est.

Ergo corpus Christi eatenus subsistit extra locum.

Hic cum respondere debebat Sebastianus, dixit se suo tempore responsurum. id est, (tum interpretante D. Generoso Gregorio Horwath, aliter Stansith,) ad Calendas Græcas.

Sextum Argumentum.

DEniq; repetita fuit allegatio Augustini: ibi declaravi meam mentem: quòd non voluerim, Augustinum expressè ponere hanc distinctionem proprietatum Dei, sed ex distinctione operum Dei ab ipso tradita, optimè posse colligi: sicuti enim ope-

nim opera Dei quo ad extra non sunt eadem (volo autem, quòd non eadem sint inter se, non autem volo quòd sint diuisa, respectu personarum Trinitatis, vt Sebastianus mihi tribuere volebat) ita etiam proprietates Dei, quo ad extra consideratae respectu creaturarum non prorsus & simpliciter sunt eadem, sed ἰῶ λόγῳ distinguuntur: sicuti enim damnatio & saluatio distinguuntur: ita etiam iustitia & misericordia Dei distinguuntur tanquam causae à quibus proueniunt: damnatio uero & saluatio realiter: iustitia uero & misericordia Dei, quatenus ad extra considerantur tantum ἰῶ λόγῳ. Obiecit Sebastianus: tantum in creaturis esse hanc distinctionem, non in Deo ipso. Respondi: uerum esse quòd sit in creaturis tanquam in obiectis, tamen etiam esse referendam ad proprietates Dei quoad extra consideratas: tanquam causas à quibus. Si enim simpliciter & prorsus non distinguuntur proprietates Dei quo ad extra, tum simpliciter & promiscuè licet dicere, uasa irae esse uasa misericordiae Dei, & Pharaonem simul esse uas misericordiae & irae Dei. Cur igitur Paulus adeò accuratè inter hæc distinguit

stringuit Rom: 9. hæc autem est tantum
 distinctio rationalis, & quidem in scriptu-
 ra fundata, quod negabat Sebastianus
 (poscebat enim vt hanc distinctionem
 probarem ex scriptura, quod etiam feci, vt
 etiam Scholasticos Theologos adduxi)
 non autem realis. Hic cum Sebastianus
 premebarur, volebat enumerare quid alij
 sentirent, & quomodo à me discreparent
 (quamuis falsò) sed ego aliquoties petij
 vt iam mihi responderet. Verùm dixit, se
 suo tempore responsurum, hoc est, nun-
 quam, quia tempus certum non vult con-
 stituere.

Si Sebastianus in hisce sibi iniuriam
 fieri putat, peto vt de iisdem argumentis,
 præsentibus & excipientibus Notariis,
 publicè vel priuatim mecum colloquatur:
 paratus enim sum, Deo volente, eadem ex
 verbo Dei demonstrare, sicuti antea de-
 monstraui. Et certè non denegabit Se-
 bastianus, si de sua religione in conscien-
 tia sua certus fuerit. Quod attinet ad sum-
 ptus, qui fortasse possent requiri in illo col-
 loquio mei & ipsius respectu, illos meus
 Magistratus, Generosus Domi: Gregori-
 us Horwath aliter Stansith de Gradecz,
 Domi-

Dominus in Neerer, lubentissimè impendet. Si verò omnino respuerit colloquiū, & scriptis voluerit respondere, peto vt non obiter generalia quædam more suo proferrat, sed ad ipsos neruos Sylogismi respondeat.

TRIA POSTVLANTVR à Domino M. Grawero.

1. **Q**uia cùm faceret mentionem distinctionis attributorum Deitatis ad intra & extra, allegauit Augustini libros de Ciuitate Dei, postulatur ab eo vt nominet librum & caput.
2. Quia allegauit, quòd Calvinus dicat Paulum Apostolum nimis subtiliter deflectere verba Prophetarum, indicet vbi id Calvinus faciat.
3. Quia Sebastianum Ambrosium accusauit, quòd locum Iacobi Andreae de Ascensione mutilatè citauerit

uerit, annotet, vbi id Sebastianus Ambrosius faciat.

Hæ quæstiones sunt missæ 4. Februarij Stylo veteri Anno cD. lD. IV.

AD TRIA M. ALBERTO

GRAWERO proposita postulata,
Responsio:

In qua si quidpiam D. Sebastianus desiderat, ipse quoq; significare meritò id tenetur.

QUòd ad primam quæstionem attinet: respondetur, aliquoties dictum fuisse Sebastiano, se M. Graweri allegationem non rectè intellexisse: Non enim de attributis, sed de operibus distinctionem allegauit, quam & Sebastianus concessit.

I.

Ad secundam respondetur: ex Caluino super Psal: 68. vers: 19. vbi hæc sunt verba: Cæterùm quia locum hunc Paulus SVBTILIVS ad Christum deflexit ad Ephes: cap: 4. ver: 8. videndum est, quàm benè hoc cum mente Dauidis conueniat. Item super 19. cap: loh: ve: 23. Locus tamen quem adducunt (Euangelistæ) ex Psal: 22. videtur INTEMPESTIVE ad præsen-

2.

præsentem causam trahi. Nam cum illic
queratur David, se hostibus prædæ fuisse
METAPHORICE sub nomine vestium
sua omnia designat: ac si vno verbo dice-
ret, spoliatum se & nudatum ab improbis
fuisse. Quam figuram dum negligunt E-
uangelistæ à natiuo SENSU DISCEDVNT.
Item ad Ephe: 4. ver: 8. Quia nonnihil à
GENVINO SENSU hoc testimonium DE-
TORSIT Paulus, vt proposito suo accom-
modaret: impij cum criminantur, quasi
scriptura abusus fuerit, &c.

3.

Ad tertium postulatum: locus est in
defensi: Orthod: doct: contra D. Grego:
Horwath fac: 116. vbi hæc sunt verba:
quod Christus in die Ascensionis ne ad-
latum quidem vnguem aut pilum à terra
discesserit, &c. Hic desiderantur hæc ver-
ba, quo veniret ad patrem: quæ hoc loco
omissa, in Antithesi autem sunt addita.
Consistit autem hic neruus: quia enim
pater est ubiq;. Ergo etiam in terris. Qua-
re igitur opus habuisset locali ascensu vt
ad patrem veniret, cum fuerit in terris? In-
terim non negat Iacobus Andreæ, quòd
ob aliam causam localiter à terra discesse-
rit, &c. vt patet in disp: Tub: An: 1582.

edita

edita Thesi: 35. Verba sunt hæc: Exter-
 nus autem & visibilis ascensus, de quo hi-
 storia ascensionis loquitur, etsi localis fuit,
 quando corpus Christi à terris in sublim^e
 euectum, ab oculis discipulorum per nu-
 bem susceptum fuit: eo tamen solo ascen-
 sionis Christi historia nequaquam defi-
 nienda est, sed sessione quoq; ad dextram
 Dei patris omnipotentis, quo nomine a-
 scensus Christi ab ascensu Enoch,
 Eliæ, & omnium sanctorum
 discernitur. &c.

Hæc responsio eodem die con-
 scripta: sequenti transmissa est.

Imprimebat David Gutgesel.
 M. D. XCVI.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

LIBRARY OF THE

Faint text, possibly a title or subtitle, located below the library name.

BCU Cluj / Central University Library / Cluj

Faint text at the bottom of the page, possibly a date or publisher's mark, including the Roman numeral MDCXCVI.